

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ι'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 15 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 490

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ. Δημοτικό τραγούδι.
ΧΡ. ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ. Ξύπνα Ρωμιέ — Λύκοι.
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Τραγούδια του Alfred de Musset.
Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. 'Η τιμή και τὸ χρήμα (συνέχεια).
Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ. Τὸ Α'. δασκαλικὸ συνέδριον στήν Πόλιν.
Ε. CLÉMENT. 'Ενα φιλολογικὸ γράμμα.
ΣΤ. ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΗΣ. 'Απὸ τὸν κόσμον τῷ σκολεῖω
μας.
ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ. Στὴ φιλία. — Κρήτη. —
Στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ. — 'Ο 'Ερωτας.
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ. — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. —
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΟ Α'. ΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

'Επὶ τέλους ὕστερ' ἀπὸ πέντε χρόνια, ἀπὸ τὴν
ἴδρυσιν τοῦ «Διδασκαλικοῦ συνδέσμου» τῶν δασκά-
λων τῆς Τουρκίας, μπόρεσαν καὶ κάμανε οἱ δασκά-
λοι κουτσὰ στραβά ἓνα συνέδριον ἐδῶ, ὅπου παρου-
σιάστηκαν παραπάνω ἀπὸ 200 δασκάλαι, ἀπὸ διά-
φορα μέρη τοῦ Κράτους.

'Ολοὶ οἱ δημοδασκάλαι στήν Τουρκίαν εἶναι
ἴσαμε 6500. 'Απ' αὐτοὺς εἶναι γραμμένοι στὸ σύν-
δεσμό τους μονάχα 167!!! σὲ πέντε χρόνια μέσα.

'Απ' αὐτὸ μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβει τί ζωὴ
ἔχουν μέσα τους οἱ δασκάλαι μας καὶ τί ζωὴ μπο-
ροῦνε νὰ δώσουν στὰ παιδιὰ, ποὺ τὰ παίρνουν στὸ
λαιμό τους. Μιὰ συντεχνία ἀπὸ 6500 άτομα, νάχει
ἓνα σωματεῖο μὲ 167 μέλη!!

Σ' αὐτὸ βέβαια θὰ ποῦνε μερικοί:

— Τί νὰ σοῦ κάνουν οἱ ἄνθρωποι ἀφοῦ φοροῦν
ἀπὸ τὴν πείνα, τί ζωὴ μποροῦν νάχουν μέσα τους;
— Τοὺς ἀπαντῶ:—Γιὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἐπειδὴ πει-
νοῦν, ἔπρεπε ἀπὸ πολὺν καιρὸ νὰ κολληθοῦν ὅλοι
στὸ συνδικατο τῆς συντεχνίας τους, νὰ δουλέψουν

γι' αὐτὸ, νὰ μορφώσουν, μιὰ γερὴ ἀλληλεγγύη ἀνά-
μεσὸ τους, νὰ στρέψουν ὅλες τὶς ἐλπίδες τους σ'
αὐτὸ καὶ νὰ μὴ περιμένουν ἔλεος ἀπ' τοὺς τσορ-
μπατζήδες καὶ τοὺς παπάδες, γιατί τὰ δύο αὐτὰ
στοιχεῖα εἶναι οἱ πρῶτοι τοὺς ἐχτροί· καὶ τότε, ὅταν
τάκναν αὐτὰ καὶ ἀκολουθοῦσαν ἓνα καθαρὸ ἐργα-
τικὸ πρόγραμμα, τότε ἡ πείνα τους θὰ ἔσθυνε, ἡ
κοινωνικὴ θέσιν τους θὰ καλλιτέρευε, ἡ δουλειὰ
τους θὰ πηγαινέ μπροστὰ καὶ μ' ἓνα λόγο θὰ ἐπι-
δαλόντουσαν στήν κοινωνία ὅπως θέλανε.

'Απ' αὐτὰ ὅμως τίποτε δὲν ἔκαναν. Γιὰ τοῦτο
εἶναι ἄξιοι τῆς τύχης τους.

'Απ' τὸ συνέδριον αὐτὸ, ποὺ γένηκε τίς περα-
σμένες ἐδῶ, κανεὶς βέβαια δὲν περίμενε πολλὰ πρά-
ματα γιὰ τὶς παραπάνω αἰτίες καὶ γιατί ὅλοι ἔξε-
ραμε τὴν ψυχολογίαν τοῦ δασκάλου μας, τίς σκέψεις
του, τίς ἀναρχίες του (!) κτλ.

Μέσα στὸ γενικὸ ὅμως πεσιμισμό, ξάφνου λάμ-
ψανε τὰ μάτια μας ἀπὸ χαρὰ, ὅταν εἶδαμε ἀνάμεσόν
στοὺς σύνεδρους, ποὺ ὅλοι τους ἦρθαν ἀνέτοιμοι καὶ ἀ-
μελέτητοι, σὰ νάταν γιὰ τὸ θέατρο, μερικοὺς δι-
κούς μας, γεμάτους ζωὴ καὶ δράση, ἀρματωμένους
μὲ ἀρκετὲς νέες ἰδέες. 'Ακούσαμε τὸ Θεοδωρίδην νὰ
φωνάζει: «Εἴμαστε σοσιαλιστές! Εἴμαστε ἐργάτες!»
τὸν 'Ιορδανίδην νὰ ζητᾷ καθαρὴ ἐργατικὴ ὁργάνω-
ση, τὸ Ραφτόπουλον νὰ φωνάζει νὰ διώξουν τοὺς
καθηγητὲς ἀπ' τὸ σύνδεσμον, τὸ Γιανακίχη καὶ ἄλ-
λους νὰ κακίζουσιν τὸ φέρεσιμον τῶν μητροπολιτῶν
ἀγνάντια τους, ἄλλους νὰ ζητοῦν ἀπεργίαν καὶ ἄλ-
λους ἄλλα. 'Ακούσαμε ἐπίσης καὶ κυρίες ὁμοϊδεά-
τισσες σὰν τὴν 'Υπ. 'Αδαμαντιάδην καὶ τὴν 'Αφρ.
'Ικέντζογλου νὰ φωνάζουν ὁ μιστὸς τους νὰ εἶναι
ἴσος μὲ τὸ μιστὸ τῶν δασκάλων, γιατί, λέει, ἡ γυ-
ναίκα πρέπει νάβῃ ἴση μὲ τὸν ἄντρα.

'Ολ' αὐτὰ καλὰ καὶ ἄξια κ' εὐτυχῶς ποὺ εἰπώ-
θηκαν γιὰ νὰ μετριάσῃ ἡ ἐλεεινὴ ἐντύπωση, ποὺ
ἔκαναν οἱ ἀνοησίες πολλῶν ἄλλων, σὰν κάποιου,
ποὺ ζήτησε οἱ δασκάλαι νὰ μαθαίνουν καὶ ἱεροψάλ-
τες, νὰ κάνουν καὶ τὸν παπᾶ στὰ χωριά, καὶ ἄλ-
λον, ποὺ ζήτησε νὰ προσφωνήσῃ τοὺς συνάδερφούς
του μὲ λατινικοὺς στίχους!!! κ. ἄ. ἄ.

'Απ' τοὺς δικούς μας τοὺς πεντέξην νέους, περι-
μέναμε βέβαια νὰ δείξουν κάποια ζωὴ, ποὺ ἔχουν
μέσα τους καθὼς καὶ τὴν ἔδειξαν μὲ τὰ σπινθηρο-
βολήματά τους πάνω στὸ βῆμα τοῦ βουτηγμένου στὸ

βούρκο του σχολαστικισμού Φιλολογικού Σύλλογου.

Ἄλλ' ἐμεῖς θέλαμε, οἱ πεντέξῃ αὐτοὶ νὰ ξέρουν καὶ νὰ βροντοφωνήσουν πολὺ πιὸ πολλὰ ἀπ' ὅσα εἶπαν. Τοὺς θέλαμε ν' ἀνέδουν τὸ βῆμα πάνοπλοι, ἐτοιμασμένοι, μελετημένοι, μὲ ὀρισμένο πρόγραμμα. Τοὺς θέλαμε νὰ προσπαθήσουν νὰ μάθουν ἀπὸ πρὶν, πῶς ὁργανώθηκαν οἱ δασκάλοι στὴν Εὐρώπη, τί ὁρόμο ἀκολουθοῦν, τί πολιτικὴ βαστοῦν. Τοὺς θέλαμε νὰ ξέρουν ὅτι πρὶν κάμποσες μέρες ἀπ' τὸ δικό τους τὸ συνέδριο, εἶχαν κογκρέσο οἱ γάλλοι δημοδασκάλοι στὸ Chambéry, ὅπου κηρύξανε τὴν ἔνωσή τους μὲ τὴ Compe'dération Générale de Travail (Γενικὴ Ἑργατικὴ Ὁμοσπονδία) καὶ τὴν ἀλληλεγγύη τους μὲ ὅλη τὴν ἐργατικὰ τοῦ κόσμου, καὶ ἀφοῦ συζήτησαν τὰ σχετικὰ μὲ τὸ ἐπάγγελμά τους ζητήματα, συζήτησαν κατόπι καὶ τίς νεώτερες ἰδέες, φεμινισμό, ἀντιμιλιταρισμὸ, νεομαλθουσιανισμό, κ. ἄ., κατόπι ξεπέταξαν τοὺς καθηγητὲς ἀπ' τὸ συνδικάτο τους, κ' ἔτσι κηρύχτηκαν καθαρὸ ἐργατικὸ συνδικάτο, πράγματα ποὺ ἔκαναν τὸν μπουρζουαζισμό τῆς Γαλλίας νὰ γίνῃ ἀνάστατος καὶ ν' ἀναγκάσῃ τὸν ὑπουργὸ τῆς Παιδείας νὰ θελήσῃ νὰ διαλύσῃ τὸ συνδικάτό τους, γιατί, λέγει, μὲ τίς ἐπαναστατικὰς ἰδέες ποῦχουν οἱ δασκάλοι αὐτοὶ, θὰ κάνουν τὰ παιδιὰ τέλειους ἐπαναστάτες. Δὲν τῷ φάγε ὅμως ὁ ὑπουργὸς γιατί τὸ συνδικάτο αὐτὸ ἔχει βαθεῖς ρίζες καὶ εἶνε ἀκλόνιστο. Καὶ τοὺς θέλαμε ἀκόμα νὰ ξέρουν τί ἔκαναν οἱ βούργαροι δασκάλοι, ποὺ δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς, ποὺ εἶχαν κ' αὐτοὶ συνέδριο στὴ Μακεδονία καὶ πῶς ἀπεφάσισαν νὰ ξεπετάξουν μὲ κάθε τρόπο ἀπὸ πάνω τους τὸ ζυγὸ τῆς Ἐξαρχίας τους.

Αὐτὰ ὅλα θέλαμε νὰ τὰ ξέρουν οἱ δικοὶ μας οἱ νέοι οἱ πεντέξῃ τοῦλάχιστο καὶ νὰ τὰ βροντοφωνήσουν, ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια μερικῶν συνάδερφων τους, ποὺ μέρα μεσημέρι τραβοῦν ὕπνο μεσανυχτιάτικο.

Δυστυχῶς ὅμως κανεὶς δὲν τᾶξερε αὐτά.

Στὸ συνέδριο ἀκούστηκαν ἀκόμα φωνές : « **Ψωμί, ψωμί θέλουμε ! Πεινοῦμε !** » Ἄλλοι πρότειναν μὲ λαχεῖα, μ' ἐράνους κ' ἐλέητα νὰ δυναμώσουν τὸ σωματεῖό τους.

Ὅλ' αὐτὰ εἶναι δουλόπρεπα. Τὸ ψωμί σήμερα δὲ δίνεται, ἀλλὰ παίρνεται. Ὁ ἐργάτης, ὅποιος κι' ἂν εἴν' αὐτὸς, δὲν πρέπει, οὔτε τοῦ ἀρμόζει νὰ ζητάει τὸ ψωμί, γιατί εἶναι βέβαιο, πῶς δὲ θὰ τοῦ τὸ δώσουν. Πρέπει νὰ τὸ παίρνει μὲ τὴ γροθιά του, μὲ τὴν ἐπιβολή του, μὲ τὴ δύναμή του.

Ὅργανώνεται, μορφώνεται, κηρύχνει τὴν ἀλληλεγγύη του μὲ ὅλη τὴν ἐργατικὰ τῆς οἰκουμένης, δυναμώνει καλὰ καὶ τότε τρίζει τὰ δόντια του, δείχνοντας τὴ δύναμή του καὶ τὴν ἐπιβολή του καὶ

στὴν ἀνάγκη κηρύχνει τὸν πόλεμο στὸ μόνο του ἔχτρὸ, τὸν πλουτοκρατισμὸ καὶ τὰ παρακλάδια του, παπαδισμό, τσορμπατζιδισμό κτλ... Κ' ἔτσι μὲ τὴν ἐπιβολή του παίρνει τὸ ψωμί του, ποὺ ὁ ἐχτρός του δὲν τοῦ τὸ δίνει ἀλλιῶς. Ἔτσι πρέπει νὰ ὁργανωθοῦν καὶ οἱ δασκάλοι καὶ μὲ τέτιο τρόπο νὰ ζητήσουν τὸ δικό τους, τὸ ψωμί τους, τὴ ζήση τους.

Ἄς εὐκῆθοῦμε τοῦ χρόνου στὴ Σμύρνη, ὅπου θὰ νὰ μακρυνᾷ ἀπ' τὸ τὴν παπαδισμό, νὰ κοῦσουμε καὶ νὰ διοῦμε ὅ,τι περιμένουμε μονάχα ἀπ' τοὺς νέους τοὺς δικούς μας, γιατί ἀπ' τοὺς ἄλλους, τοὺς στραβωμένους ἀπ' τὸ σχολαστικισμό, δὲν μποροῦμε καὶ δὲν πρέπει νὰ περιμένουμε τίποτα, τίποτα.

Ὅταν ὁργανωθοῦν καλὰ κ' ἐπιβληθοῦν στὴν κοινωνία, τότε δὲ θὰ ξεφυτρώνουν καὶ διάφορα κατουρλομανιτάρια νὰ τοὺς φωνάζουν Δονκισότους σὰν τὸν περίφημο δημοκόπο δημοσιογράφου Π. Κερίσσο-γλου, ποὺ σὲ κύριο ἄρθρο στὴν ἐφημερίδα του «Νέα Πατρίς» ἔβρισε μὲ τὸ χυδαιότερο τρόπο τοὺς δικούς μας, δηλαδὴ αὐτοὺς, ποὺ ἔδειξαν πῶς ἔχουν κάποια ζωὴ μέσα τους καὶ δὲν κοιμοῦνται.

Πόλη 20.8.912

ΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

ALFRED DE MUSSET

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΦΟΡΤΟΥΝΙΟ

Δὲ θ' ἀκούσετε γιὰ κείνη μήτε τόσο
νὰ σᾶς πῶ,
Δὲν τὸ θέλω, δὲν μπορῶ νὰ φανερώσω
ποιὰ λατρεύω, ποιὰ ἀγαπῶ.

Στοῦ χοροῦ μας τὸ τραγούδι μόνο ὡς τρέμει
ἢ ὁμορφιά
τῶ μαλλιῶν της, ποὺ τὰ παίρνουν οἱ ἀνέμοι
σὰν τὰ στάχια τὰ ξανθιά.

Ὅλη ἡ νιότη μου γι' αὐτὴν ἔχει ἀναδώσει
μιὰ πνοή,
κι ἀψηφᾷ ἡ καρδιά μου πάντα νὰ τῆς δώσῃ
καὶ τὴν ἴδια μου ζωή.

Κρύφει πόνε, πῶς μὲ κάνεις καὶ σπαράζω !
Τί κακό !
Θάφτω μέσα στὴν καρδιά μου, δὲ λογιάζω
τὸ τρανὸ μου μυστικό.

Μὰ ἔτσι μοῦρχειται ὡς τὰ χεῖλια πάντ' ἀπάνω
νὰ σᾶς πῶ
τῶνομά της, τῶνομά της... ὦ ! ὡς πεθάνω
μὴ μοῦ μάθουν ποιὰ ἀγαπῶ.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ